

ΑΜΕΡΙΚΟΣ ΑΡΓΥΡΙΟΥ

Γεννήθηκε για να δίνει. Αυτό το έμαθε καλά από τη μάνα του και το εφάρμοσε όλη του ζωή είτε από το πόστο του παιδίατρο, από την πλευρά του εθελοντή. Ο δρ Αμερίκος Αργυρίου έχει συνδέσει το όνομα και τη ζωή του με την ίδρυση και λειτουργία του Ιδρύματος Θεοτόκος στη Λεμεσό και του Κέντρου Προληπτικής Παιδιατρικής που κινδυνεύει να αναστείλει τη λειτουργία του αν δεν το στηρίξει η Κυβέρνηση.

Μια όαση ανθρωπιάς σε μια εποχή που προτάσσεται η προσωπική προβολή

> «Είμαι από εκείνους που έδωσαν αρκετά, αλλά πήρα πολύ περισσότερα»

ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΟΥ ΔΡΟΥΣΙΩΤΟΥ

ΕΙΣΤΕ ευτυχισμένοι άνθρωποι; Και πολλές φορές προβληματίζομαι γιατί να είμαι τόσο τυχερός. Έκανα μια οικογένεια χωρίς προβλήματα υγείας, εκπαίδευσα και μεγάλωσα σωστά τα παιδιά μου τα οποία μου χάρισαν έξι εγγονάκια. Τι άλλο μπορεί να είναι η ευτυχία; Είμαι από εκείνους που έδωσαν επαγγελματικά και κοινωνικά ό, τι απαιτεί η κοινωνία από κάποιον.

- **Τι είναι για σας εθελοντισμός;** Μια όαση ανθρωπιάς σε μια εποχή που την χαρακτηρίζει άκρατος επαγγελματισμός, μανία προσωπικής προβολής, οικονομικής και κοινωνικής επιτυχίας. Οι εθελοντές προσφέρουν ό, τι μπορούν ανιδιοτελώς για το καλό του κοινωνικού συνόλου. Μόνη αμοιβή τους είναι η χαρά της προσφοράς και συχνά η μόνη αναγνώριση ο έπαινος της συνείδησης.

- **Ο εθελοντισμός λειτουργεί ως βίρος του επαγγέλματός σας;** Πρέπει να είσαι έτοιμος να θυσιάσεις το χρόνο και τα οικονομικά σου αν θέλεις να πετύχεις. Είμαι από εκείνους που έδωσαν αρκετά, αλλά πήρα πολύ περισσότερα. Ήταν φαίνεται μέσα στα γονιά μου να μου αρέσει να δίνω.

- **Δικαιώσατε τον όρκο του Ιπποκράτη;** Εργάστηκα με ορθόδοξο τρόπο. Ήμουν ανυποχώρητος σε θέμα αρχών και τηρούσα πιστά τη δεοντολογία. Πολλοί νέοι γιατροί με ρωτούν για την επιτυχία που είχα στην καριέρα μου. Τους συμβουλεύω να μην επιδιώξουν πρόσκαιρα οφέλη και κέρδη. Ο κόσμος ξέρει να ανταμειβεί αυτούς που συμπεριφέρονται σωστά, που σέβονται τον εαυτό τους και τους άλλους.

- **Η ιατρική είναι λειτουργήμα ή κατήντησε επάγγελμα στις μέρες μας;** Σήμερα πιστεύω ότι οι περισσότεροι γιατροί εργάζονται με ευσευδιστικό τρόπο, αλλά υπάρχουν οι εξαιρέσεις για τις οποίες λυπούμαι. Παλιά ήταν τιμή να λες ότι ήσουν γιατρός, σήμερα όμως κάπου σκαλώσαμε. Οι γιατροί μπορούσαν να διαμορφώσουν το κοινωνικό σκηνικό και πολλοί γιατροί προσέφεραν στα πολιτικά δρώμενα.

- **Όπως ο φίλος σας Βάσος Λυσαριδής.** Ναι, ένας χαρισματικός άνθρωπος που υποκλίνομαι στις ικανότητές του. Είναι λυπηρό που δεν του δόθηκε η ευκαιρία για μια διακυβέρνηση υπό την προεδρία του.

- **Πότε ξεκίνησε η φιλία σας;** Μας έκανε ιδιαίτερα μαθήματα όταν θα πηγαίναμε για σπουδές ιατρικής στην Αθήνα. Τον ήξερα όμως από το Παγκύπριο Γυμνάσιο, ήταν σε μεγαλύτερη τάξη αλλά έτυχε να είχαμε κοινούς φίλους. Η φιλία μας έγινε πιο στενή στην Αθήνα όταν μαζί ιδρύσαμε την ΕΚΦΕ (Ένωση Κυπρίων Φοιτητών Ελλάδος). Εκείνος ήταν πρόεδρος και εγώ γραμματέας. Ήμουν στη συνέχεια ιδρυτικό μέλος της ΕΔΕΚ και όπου μου ζητήθηκε βοήθησα.

- **Ποτέ όμως δεν κατήντησε σε εκλογικές αναμετρήσεις.** Ναι, πάντοτε στήριξα θερμά τον Λυσαριδη αλλά δεν κατέβηκα σε εκλογές. Επαγγελματικά εργαζόμουν πολύ καλά, έβλεπα 70 παιδιά καθημερινά και δεν ήθελα να αφήσω τη δουλειά

μου για να ασχοληθώ με την πολιτική. Γι' αυτό αρνήθηκα και προτάσεις για υπουργοποίηση. Η εθελοντική δουλειά που έκανα ήταν συνυφασμένη με την πολιτική. Συνέβαλα να γίνει το Θεοτόκος με τους πυλώνες του και το Κέντρο Προληπτικής Παιδιατρικής.

- **Η φιλανθρωπία ... είναι χαρακτηριστικό του εθελοντισμού.** Σε μια εποχή που όπως λέει ο ποιητής ο καθένας χωριστά ονειρεύεται και τον πόνο του άλλου ποτέ δεν ακούει, η φιλανθρωπία είναι μια δύναμη που σπρώχνει τον άνθρωπο να κοιτάξει γύρω του. Είναι θεάρεστο να ανοίγεις την καρδιά σου για τον άνθρωπο που πάσχει. Είναι όμως απείρως πιο σημαντικό να βοηθάς να μη δημιουργηθεί ή να λυθεί το πρόβλημα στη γένεσή του. Αυτό κάνουμε εμείς, προλαμβάνουμε προβλήματα και αν έχουν ήδη γεννηθεί προσπαθούμε να μην γιναν τωθούν. Αυτή η προληπτική φιλανθρωπία βασίζεται στην εθελοντική προσφορά αλλά

και στην επιστημονική γνώση. Εδώ διαφέρει η οργάνωσή μας από τις υπόλοιπες εθελοντικές, ασκούμε θεραπευτική φιλανθρωπία αλλά κυρίως προληπτική χρησιμοποιώντας τις πιο σωστές επιστημονικές μεθόδους.

- **Όπως το Ίδρυμα Θεοτόκος για βαριά καθυστερημένα παιδιά;** Ναι, είμαστε ο μοναδικός εθελοντικός οργανισμός που προσφέρει παγκύπρια υπηρεσίες για παιδιά με ειδικές ανάγκες από τη γέννησή τους μέχρι τα βαθιά γεράματα. Δημιουργήσαμε το ομορφότερο για να δώσουμε αξιοπρέ-

πεια στα παιδιά και μια ικανοποίηση στους γονείς, τη Μονάδα Ημερήσιας Φροντίδας για να δώσουμε μια ανάπαυλα στους γονείς και τη Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης και Προσχολικής Ηλικίας για την οποία ζητούμε τη στήριξη της Κυβέρνησης τώρα που θέλουν να φύγουμε από το παλιό νοσοκομείο για να στεγάσουν εκεί μέρος του ΤΕΠΑΚ. Τέλος, λειτουργούμε και τρεις οικιστικές μονάδες με πέντε παιδιά η καθεμιά.

- **Τι σας οδήγησε στην ίδρυση του Θεοτόκος;** Όταν εργαζόμουν ως γιατρός στο Γενικό Νοσοκομείο, μου δόθηκε η ευκαιρία να δω τέτοια παιδιά που ήταν παραγκωνισμένα, παραμελημένα, με εγκαυμάτα ένεκα κακής φροντίδας εκ μέρους των γονιών τους. Η κατάσταση ήταν απελπιστική και δεν μπορούσα να μείνω αμέτοχος. Έτσι ξεκίνησε η ιδέα για τη δημιουργία του ιδρύματος Θεοτόκος το 1969. Η πρώτη μας στέγη ήταν το σπίτι στην οδό Στρατηγού Μακρυγιάννη, αλλά είχαμε έντονη αντιπαράθεση με τους γείτονες. Έτσι μετακινήθηκε στα Πολεμικά όπου δώσαμε μισή αξιοπρεπή διαβίωση των παιδιών.

- **Το κράτος σας στήριξε όλα αυτά τα χρόνια;** Ποτέ δεν μας έδωσε όσα χρειαζόμασταν. Τελευταία μας καλύπτει τα δυο τρίτα του προϋπολογισμού μας. Είμαστε καταχρεωμένοι και ζούμε πάντα με την ανασφάλεια αν θα καταφέρουμε να συμπληρώσουμε το ποσό που χρειαζόμαστε.

- **Έχει αλλάξει ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζει η κοινωνία τα άτομα με ειδικές ανάγκες;** Προσπάθησα να γίνεται μεγαλύτερη αποδοχή του καθυστερημένου παιδιού. Αποδοχή πρώτα από το γονιό. Όταν ξεκίνησα με το Θεοτόκος οι γονείς δεν ερχόντουσαν να βλέπουν τα παιδιά τους, σήμερα θέλουν να τα παίρνουν τα Σαββατοκύριακα στα σπίτια τους. Δεν ντρέπονται να μιλούν γι' αυτά.

Το ωραιότερο πράγμα είναι η φιλία

- **Πού γεννηθήκατε;** Στην Πόλη της Χρυσόκους και εκεί τελείωσα το δημοτικό. Στη συνέχεια πήγα στο Παγκύπριο Γυμνάσιο διότι ο πατέρας μου ήταν έμπορος και οι συνδιαλλαγές του ήταν περισσότερο με τη Λευκωσία.

- **Πώς ήταν τα χρόνια στο Παγκύπριο;** Η ζωή στην πρωτεύουσα για ένα παιδί του χωριού έχει πολλά να προσδώσει. Ειδικά στην κοινωνικότητα του και στην ενίσχυση ανάληψης ατομικής πρωτοβουλίας. Υπάρχουν ερεθίσματα για σκέψη και πράξη.

- **Η αγάπη για κοινωνική προσφορά...** Ξεκίνησε από το σπίτι, από τη μητέρα μου. Ο πατέρας μου ήταν πολύ αυστηρός και άδικος μαζί μου, γι' αυτό και αντιδρούσα. Η μητέρα μου ήταν πολύ καλλεργημένη και βοηθούσε τους συνανθρώπους της.

- **Γιατί επιλέξατε την παιδιατρική;** Ήταν πιο κοντά στην ιδιοσυγκρασία μου. Πίστευα ότι η Παιδιατρική θα μου έδωε πολλούς σκεπτικισμούς που είχα μέσα μου: την έννοια της ζωής, την στενή παρακολούθηση της πορείας της ανάπτυξης του παιδιού, την επαφή μου με τα προβλήματα της οικογένειας. Γενικά ένιωθα ότι στα παιδιά είχα να δώσω περισσότερο από την απλή γνώση.

- **Η γνωριμία με τη σύζυγό σας Λένα ήταν φοιτητική;** Ναι, την είδα πρώτη φορά στη γιορτή αποφοίτησής της από το Γυμνάσιο του Λυκαβηττού στο Καλλιμάραρο Στάδιο, χόρευε κυπριακούς χορούς και είπα ποια είναι αυτή που το λιά να χορεύει δικούς μας χορούς. Έτσι γνωριστήκαμε.

- **Πώς βρεθήκατε να ζείτε στη Λεμεσό;** Μετά το Αμερικανικό Πανεπιστήμιο της Βηρυτού με έστειλε η κυβερνητική υπηρεσία ως υπεύθυνου του παιδιατρικού τμήματος του Νοσοκομείου Λεμεσού. Παράλληλα όμως αναγκάστηκα ένεκα ελλείψεως ειδικοτήτων σε άλλους κλάδους εκτός της παιδιατρικής να κάνω παθολογία, γυναικολογία και αναισθησιολογία. Αυτό βέβαια από το 1961-1965 οπότε διορίστηκαν άλλοι γιατροί.

- **Γιατί αποφασίσατε να ιδιωτεύσετε;** Διότι η οικονομικά μου ήταν τέτοια που υπήρχε μεγάλη ανάγκη να ανοίξω δικό μου ιατρείο για να συντηρήσω σύζυγο και τρία παιδιά.

- **Πώς είσατε ως πατέρας της Μύριας, της Σίσης και του Αργύρη;** Με τα παιδιά μου είχα τέτοιο τρόπο αγωγής που ουδέποτε με στενοχωρήσαν ή με προβλημάτισαν.

- **Βρίσκατε χρόνο για την οικογένεια με την ιατρική και τον εθελοντισμό;** Ίσως να ήμουν απών πολλές ώρες. Ένας άνθρωπος με τόσο πλούσια από εμπειρίες και δράση ζωή, τι όνειρω μπορεί να έχει; Να δρώω στον εαυτό μου αυτά που του στέρσαν όλα αυτά τα χρόνια.

- **Τι στερηθήκατε;** Τα ταξίδια που λατρεύω. Έχω όμως ακόμα πολλές ευθύνες στο Θεοτόκος και στο Κέντρο κι έτσι πρέπει να περιμένω.

- **Τι μάθατε από τη ζωή;** Ότι το ωραιότερο πράγμα είναι η φιλία και η ευκαιρία να δίνεις.

Κέντρο Προληπτικής Παιδιατρικής

- **Τι σας οδήγησε στη δημιουργία του Κέντρου Προληπτικής Παιδιατρικής το 1988;** Η παρουσία μας στο Θεοτόκος μάς έκανε να δούμε ότι παιδιά με νοητική καθυστέρηση θα μπορούσαν να είχαν προληφθεί. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη πικρία και στενοχώρια από το να έχεις ένα παιδί με πνευματική καθυστέρηση στο σπίτι σου. Αυτό με ώθησε να προτείνω την ίδρυση του Κέντρου που θα εξύψωνε το κύρος του Θεοτόκος και θα μας έδινε την ικανοποίηση ότι κάνουμε κάτι θετικό για αντιμετώπιση του κοινωνικού αυτού προβλήματος.

- **Ποιο ήταν το πρώτο πρόγραμμα;** Ξεκινήσαμε το 1989 με το πρόγραμμα προληπτικού ελέγχου νεογνών. Ενδιαφερόμαστε για τις νόσους του μεταβολισμού, συγγενή υποθυρεοειδισμό που είναι η πιο συχνή πάθηση που προκαλεί νοητική καθυστέρηση και μπορεί να προληφθεί και φαινολοκετονουρία. Από τον πρώτο χρόνο είχαμε 98% προσέλευση για που εξετάζουμε όλα τα νεογέννητα ιδιωτικού και κρατικού τομέα. Σώσαμε πάνω από εκατόν παιδιά με βέλπια πνευματική καθυστέρηση και η επιτυχία οφείλεται στη συνεργασία των συναδέλφων παιδιάτρων.

- **Το δεύτερο εθνικό πρόγραμμα ... είναι του προγεννητικού ελέγχου για χρωμοσωματικές ανωμαλίες, για το σύνδρομο Down και νόσους του να-**

ταίσιου σωλήνα. Μέχρι πρόσφατα η προγεννητική γίνονταν με το γνωστό τριπλό τεστ στο δεύτερο τρίμηνο της εγκυμοσύνης σε γυναίκες άνω των 35 ετών. Σήμερα γίνεται με νέους δείκτες και με μέτρηση αυθεντικής διαφάνειας του εμβρύου με εφαρμογή στο πρώτο τρίμηνο και με ψιλό δείκτη ανίχνευσης, δωρεάν για όλες τις γυναίκες.

- **Τι γίνεται σε περιπτώσεις που εντοπίζονται προβλήματα;** Εμείς απλά ενημερώνουμε το γονιό για το πρόβλημα και εκείνος αποφασίζει. Δίνουμε το δικαίωμα σε μια μάνα να αποκτήσει ένα υγιές παιδί. Δεν κάνουμε διακοπή κύησης.

- **Γεννούνται σήμερα παιδιά με νοητική υστέρηση;** Εκείνα που μπορούν να προληφθούν τα προλαμβάνουμε, αλλά υπάρχουν και περιπτώσεις που δεν μπορούμε να προλάβουμε. Δεν ισχυριζόμαστε ότι μπορούμε να εξαλείψουμε την πνευματική υστέρηση, αλλά είναι απαράδεκτο να ξέρεις ότι μπορείς να την προλάβεις και να μην το κάνεις.

- **Το τρίτο πρόγραμμα ... είναι το αντικνευτικό πρόγραμμα για την απώλεια ακοής στα νεογνά.** Δεν νομίζω να υπάρχει άλλο μέρος στην Ευρώπη σήμερα που προσφέρει καθολικό πρόγραμμα ανίχνευσης προβλήματος ακοής.

- **Οικονομικά το Κέντρο πώς καλύπτει τα έξοδά του;** Όταν ξεκίνησα ο τότε Υπουργός Υγείας μου

είπε ότι δεν έχει λεφτά το κράτος για να μας στήριξει. Είχα δει τις μέρες εκείνες τον ιδιοκτήτη της ναυπηγικής εταιρείας «Seatankers», ο οποίος είχε κάνει δωρεά 15 χιλιάδων λιρών στο Θεοτόκος για να ανεγείρωμε μια πισίνα. Του ζήτησα να τις χρησιμοποιήσω για να ξεκινήσω το πρώτο πρόγραμμα και έτσι έγινε. Στη συνέχεια ζήτησα από 100 άτομα να μου δίνουν 20 λίρες το μήνα για δυο χρόνια και όχι μόνο ανταποκριθήκαν θετικά, αλλά μου έδωσαν πολύ περισσότερα. Έτσι τα πρώτα δυο χρόνια

η κυβέρνηση δεν μας έδωσε καμιά βοήθεια. Στις αρχές της δεκαετίας των 90, μετά την κυβέρνηση μας κάλυψε το 33% του προϋπολογισμού. Με το πρόγραμμα της ακοής της Εξοδά μας ανέρχονται γύρω στις 220 χιλιάδες λίρες το χρόνο. Η κυβερνητική πλευρά πιστεύει ότι θα έπρεπε να χρεώνουμε για τις υπηρεσίες που προσφέρουμε αλλά εμείς έχουμε διαφορετική άποψη. Σε τέτοια περίπτωση δεν πετυχαίνεις καθολική συμμετοχή. Αν το μέσο ετήσιο κόστος συντήρησης ενός ατόμου με νοητική υστέρηση είναι 21 χιλιάδες λίρες, τότε από την πρόληψη 170 περιπτώσεων το κράτος γλιτώνει γύρω στα τέσσερα εκατομμύρια λίρες το χρόνο, ενώ το ετήσιο κόστος λειτουργίας του Κέντρου μας είναι μόνο 250 χιλιάδες.

- **Δεν κουραστήκατε να κτυπάτε πόρτες και να απαιτείτε;** Έγιναν χρόνιος ζητιάνος. Αποχώρησα από την προεδρία του Κέντρου, έγινα επίτιμος πρόεδρος αλλά εξακολουθώ να είμαι πρόεδρος του Θεοτόκος. Δυστυχώς υπάρχει φόβος να ανασταλεί η λειτουργία του Κέντρου. Αντιλαμβάνεστε όμως ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει χωρίς συνέπειες. Τα ανανεωτικά προγράμματα δεν μπορούν να σταματήσουν να λειτουργούν ούτε για μια μέρα. Γι' αυτό θα πρέπει να διαβουλευτούμε με την Κυβέρνηση περί του πρακτέου. Ο εθελοντισμός έχει τα όριά του!